

A man in a light blue shirt and dark trousers, and a woman in a white sweater and a colorful patterned skirt, are walking away from the camera down a narrow cobblestone street. They are holding hands. The street is flanked by historic buildings: a brick building with an arched doorway on the left and a white building with red brick accents on the right. A large white graphic element, resembling a stylized 'V' or a checkmark, is superimposed over the scene, pointing towards the couple.

DEMENTIEVRIENDELIJK WANDELEN IN MECHELEN

Dementie van dichtbij kan
hartverscheurend zijn,
maar ook ruimte bieden voor
mooie momenten.

Samen praten maakt plaats voor
hand in hand naast elkaar zitten.
Dat ene moment van herkenning
maakt de liefde zichtbaar.

Met deze brochure bieden we personen met dementie en hun mantelzorger een aangenaam moment om samen te beleven in Mechelen.

In september 2016 is 't moNUment opgericht, een inloophuis voor dementie. Het initiatief wordt ondersteund door het regionaal expertisecentrum Orion, samen met PGN. Toenmalig schepen van sociale zaken Koen Anciaux ondertekende in 2017 de engagementsverklaring 'dementievriendelijke stad'. Met dit initiatief wil Mechelen andere gemeenten en regio's inspireren om meer aandacht te hebben voor personen met dementie.

“In een dementievriendelijke gemeente mogen personen met dementie hoge verwachtingen koesteren en zich zelfzeker voelen. Want ze tellen mee en kunnen deelnemen aan activiteiten die voor hen iets betekenen.”

*Vergeet me niet op je wandeling
doorheen Mechelen.*

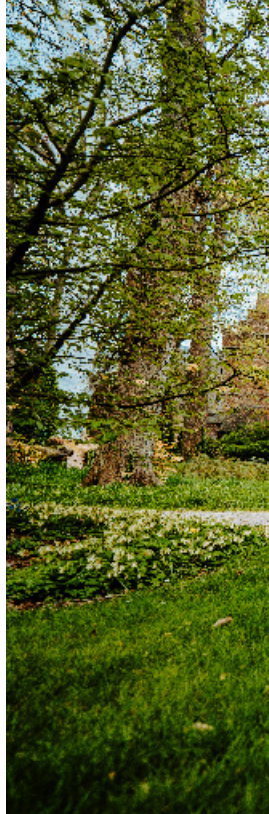
DEMENTIEVRIENDELIJK MECHELEN

Wandelingen voor mensen met dementie en hun wandelpartner

De dementievriendelijke wandelingen in Mechelen zijn op maat gemaakt voor personen met dementie en hun mantelzorgers.

Het zintuiglijk beleven staat op de voorgrond. Het is dan ook zeer waardevol dat je tijdens deze wandelingen de deelnemers met dementie betreft. Benoem wat je ziet en ervaart.

Kies uit de **twee wandelingen** in deze brochure en laat je zintuigen werken.

VOELEN

RUIKEN

PROEVEN

ZIEN

HOREN

INHOUD

Natuur in de stad	6
Bourgondische wandeling	14
't moNUment	22
Themawandelingen in Mechelen	23

Je kunt de wandelingen doen **met of zonder gids**.

Met een gids krijg je extra informatie en worden je zintuigen extra geprikkeld. Het stadhuis is enkel te bezoeken met een gids.

Reserveren kan via **visitmechelen.be** of aan de balie van het infokantoor van de Dienst Toerisme, Visit Mechelen.

NATUUR IN DE STAD

LEGENDE

Visit Mechelen

Wandelroute

Mogelijke route terug naar start

 1,7 km 45 minuten

Deze wandeling door Mechelen haalt herinneringen op, verwent je zintuigen en brengt oude verhalen weer tot leven.

Geniet van de stad en de zalige plekjes natuur die je tegenkomt. Durf van het pad af te wijken, letterlijk en figuurlijk.

Geniet ervan en laat je samen met je wandelpartner prikkelen door Mechelen.

VERTREK SCHEPENHUIS

We gaan naar de IJzerenleen, **hier kunnen we even zitten**. Op zaterdag staat er een gezellige markt. Zie je de vier 'visfonteintjes'? Lang geleden was dit de Vismarkt. Vroeger mochten de mensen op vrijdag geen vlees eten.

? Ga je graag naar de markt? Eet je liever vlees of vis?

De huizen zien er oud uit, maar zijn dat niet. Deze straat is tijdens de Eerste Wereldoorlog zwaar verwoest. Alle huizen, van het Schepenhuis tot in de helft van de straat, waren helemaal kapot.

De huizen die er nu staan, zijn na de Eerste Wereldoorlog gebouwd. Ze zijn bijna honderd jaar. Onder de IJzerenleen ligt de Vlietenkelder. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was dat een schuilkelder. Weerklonk het alarm, dan konden mensen die zelf geen kelder hadden naar hier komen om te schuilen.

? Heb je zelf de oorlog meegemaakt? Of hebben je ouders er over verteld?

Op het einde van de IJzerenleen gaan we links de Lange Schipstraat in. Na 200 meter zien we links de ingang van de Sinte-Mettetuin. We gaan onder de poort door en komen in het stadspark. **Hier kunnen we zitten**.

Op 11 november verkleden
de kinderen zich. Ze gaan
van deur tot deur om een
liedje te zingen. Zullen we
samen het liedje zingen?

Directe vertaling in het
Algemeen Nederlands

*Sinte-Mette van de Ruggenuchte,
hàà me zaane graazen baad
juffrake wilde me kabaske is vulle
en leut ons ni te lang nie mie staan*

*want à'j oest
à-j eid 'n valling*

*géft em e pastilleke en
't zal overgaan*

Sinte-Mette oep de kruk

géft nen appel of e stuk

géft 'n peir, of 'n smeir

Sinte-Mette den beideleir

ha-j ee zenne mantel deu-gesneeje

oem aan den érreme te geive

à beloufde an z'n vràà

datem koekebakke zàà Ivo,

Ivo datem koekebakke zàà.

*Sint-Maarten van de Ruggenuchte
hij met zijn grijze baard
juffrouw wil je mijn zakje eens vullen
en laat ons niet te lang meer staan.*

*Want hij hoest,
hij heeft een verkoudheid,*

*geef hem een pilletje en
het zal over gaan.*

Sint-Maarten op de kruk

geef een appel of een stuk

geef een peer of een mep

Sint-Maarten de bedelaar.

Hij heeft zijn mantel doorgesneden

om aan de armen te geven.

Hij beloufde aan zijn vrouw

dat hij koeken bakken zou, Ivo.

Ivo dat hij koeken bakken zou.

VERDER NAAR DE BEIAARD

In deze tuin is nog meer muziek. We gaan tot bij het paviljoen aan de rechterkant van de tuin waar we de kamerbeiaard kunnen zien. Misschien hebben we geluk en oefent er net een beiaardier.

Van hieruit kunnen we de Sint-Romboutstoren zien. In de toren zijn er twee grote beiaarden, veel groter dan deze kamerbeiaard.

We horen de beiaard in de toren om de 7,5 minuten spelen. Dat is typisch voor Mechelen, het 'Mechels halfke'. Vroeger hadden mensen geen uurwerk. Ze moesten de klokslagen tellen om te weten hoe laat het was. Maar als je druk bezig bent, weet je niet of je de eerste klokslag gehoord hebt. Is het 10 uur? Of al 11 uur? Daarom lieten ze eerst een melodietje horen. Zo waren mensen aandachtiger om de klokslagen te tellen. Vóór het uur weerklinkt de langste melodie. Vóór het halfuur is de melodie iets korter. Vóór de kwartieren is ze nog wat korter en vóór het half kwartier, het 'Mechels halfke', is het melodietje echt héél kort.

NAAR DE KRUIDTUIN

We verlaten de Sinte-Mettetuin langs de Schaalstraat en gaan naar rechts. Op het einde van de Schaalstraat komen we in de Bruul, de winkelstraat.

Hier kunnen we zitten.

We gaan naar rechts en wandelen de winkelstraat af. Vlak voor de brug over de Dijle zien we links twee grijze gebouwtjes. We gaan tussen de gebouwtjes door naar de Kruidtuin en dan rechtdoor. Links zien we een standbeeld. Het heet 'Boerendans'. Met dit beeld is er iets vreemds aan de hand of liever aan het been. Heb je het ontdekt?

De twee mensen zijn aan het dansen, maar er zijn vijf benen.

DODOENS EN DE VOS

We wandelen verder rond de vijver – zie je de eenden? – en gaan naar het standbeeld van Rembert Dodoens.

Hier kunnen we zitten. Dodoens was een dokter en kende heel veel van kruiden. Daarom staan er zo veel kruiden in de buurt van zijn standbeeld en heet deze tuin de Kruidtuin. We mogen aan de kruiden ruiken.

We laten het beeld van Dodoens links van ons en verlaten de Kruidtuin. Vlak voor de poort zien we een foto van een vos. Die vos woont al jarenlang in deze tuin. Heb je hem ooit gezien?

NAAR DE BOTERMARKT

We gaan via de Leermarkt naar de Botermarkt. Vroeger waren er veel vlieten in de stad. Hier zien we een stukje van een vliet. Vele jaren terug waren hier cinema's. Ga in het midden van de Botermarkt staan met je gezicht naar het vlietje. Boven de winkels zie je de gevel uit de tijd dat hier nog cinema Rex was. Daarnaast stond vroeger cinema Eldorado (1948 - 1968). Cinema Eldorado was prachtig, had balkons en gaf plaats aan 1.700 mensen.

 Kijk jij graag films?

GROTE MARKT EN IJZERENLEEN

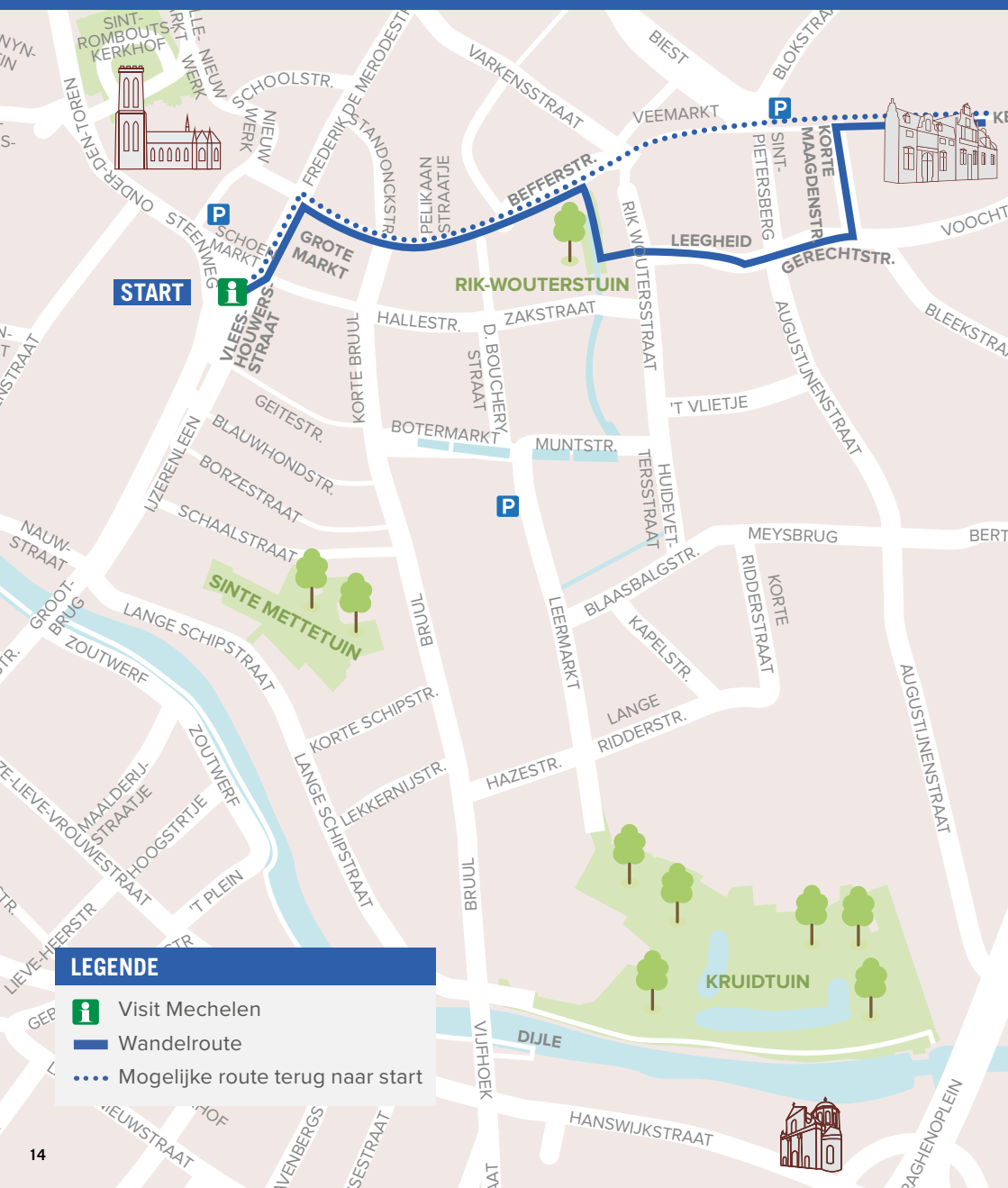

We gaan voorbij de fontein en waar de kinderen graag in spelen en komen terug in de Bruul. Durf jij aan de fontein te voelen? Hoe voelt het?

Als we naar rechts gaan, komen we op de Grote Markt. Willen we daarna terug naar de start van de wandeling, dan gaan we naar de Schoenmarkt. Als we rechtdoor gaan, door de Geitestraat, komen we op de IJzerenleen. Zowel op de Grote Markt als op de IJzerenleen kunnen we iets drinken of van een lekkere versnapering genieten.

BOURGONDISCHE WANDELING

START

RIK-WOUTERSTUIJN

P

LEGENDE

Visit Mechelen

Wandelroute

Mogelijke route terug naar start

heen en terug: **1,6 km**
enkele lus: **850 meter**

heen en terug: **40 minuten**
enkele lus: **20 minuten**

Ontdek op deze wandeling de plekken die kleur geven aan het Bourgondische heden en verleden van Mechelen. Laat je meevoeren langs de prachtige stadspaleizen en pittoreske stadszichten. Laat je zintuigen tijdens deze wandeling prikkelen.

VERTREK SCHEPENHUIS

Het Schepenhuis is een van de oudste stadhuizen van Vlaanderen. Voordat het er stond, vergaderden schepenen vaak in openlucht. Dit gebouw is in de loop der eeuwen ook een rechtbank geweest, een toneelzaal, een gevangenis, het stadsarchief en een museum. Nu vind je hier Visit Mechelen, de Dienst voor Toerisme. **We kijken naar het beeld van Margareta van Oostenrijk.**

Mechelaars noemen haar 'ons Margriet'. Er staan margrietjes op haar mantel. Deze straffe dame was de tante van keizer Karel. Vroeger stond haar beeld in het midden van de Grote Markt maar nu is er een parkeerplaats onder het marktplein. Het beeld is te zwaar om erboven te staan. Daarom kreeg het een plaats op de Schoenmarkt. Van hier heeft Margareta een mooi uitzicht over alles wat er op de Grote Markt gebeurt. Het is speciaal dat in een stad het beeld van een vrouw op de Grote Markt stond. Dat komt doordat Margareta veel voor Mechelen en voor de Nederlanden betekend heeft.

De Mechelaars zijn de 'Maneblussers'. Op een nacht van het jaar 1687 viel de maneschijn op de Sint-Romboutstoren. De Mechelaars dachten dat de gloed op de toren een echte brand was. Ze sloegen in paniek en begonnen de vlammen te blussen, tot ze zagen dat ze zich vergist hadden... Ze waren gewoon de maan aan het blussen. Mechelaars worden sinds die zotte nacht 'Maneblussers' genoemd.

KLOKKENWERPEN OP DE GROTE MARKT

Zie je de kabel tussen de Sint-Romboutstoren en het stadhuis? Eén keer per jaar wordt deze kabel gebruikt voor het klokkenwerpen, op Open Monumentendag, de tweede zondag van september. Vanuit de toren vliegen een voor een twintig grote klokken naar het stadhuis. Uit deze klokken vallen kleine plastic klokken. In twintig kleine klokjes is een nummer geplakt. Als je zo'n klokje vangt, kan je het omruilen voor een bronzen klokje. Iedereen mag gratis aan dit spektakel meedoen.

'T OPSINJOORKE

We gaan verder tot aan het beeld van 't Opsinjoorke, aan de rechterkant van het stadhuis. **Hier kunnen we zitten.** Iedereen noemt dit manneke Opsinjoorke, maar eerst heette hij Sotscop of Vuylen Bras. Opsinjoorke staat bekend als een dronkaard en een slechte echtgenoot. Om hem te straffen wordt hij in een laken door de stad gevoerd en in de lucht geworpen. Tijdens een stoet viel de pop op een Antwerpenaar. Antwerpenaren zijn Sinjoren. Sindsdien heet de pop Opsinjoorke.

NAAR HET STADHUIS

Luister even naar de beiaard van de Sint-Romboutstoren. **Welk lied spelen de klokken?** Kijk naar de mensen die over de Grote Markt wandelen en fietsen. Is dat altijd zo geweest? We gaan naar de binnenkoer van het stadhuis.

Hier staat het standbeeld van De Moeder, een eerbetoon aan alle moeders. Het beeld is in brons. Voel er eens aan.

Hoe voelt brons?

RIK WOUTERSTUIN

We verlaten de binnenkoer van het stadhuis via de Befferstraat. Vlak voor de Veemarkt gaan we rechts de Rik Wouterstuin in.

Hier kunnen we zitten. Kijk eens naar de mooie waterlelies. In de speeltuigen voor kinderen kun je lisdodden herkennen, een plant die dicht bij water groeit, en een zeil van een zeilboot. Luister even naar de stilte. En dat midden in de stad...

Rik Wouters was een Mechelse schilder en beeldhouwer. Zijn zelfportret staat ook in de tuin. Rik mocht helpen in het atelier van zijn vader, een meubelmaker. Dat deed hij veel liever dan naar school gaan, maar nóg liever wou hij tekenen, schilderen en boetseren. Daarom trok hij naar de academie. Eerst in Mechelen, daarna in Brussel. Daar leerde hij zijn vrouw Nel kennen. Ze waren arm maar gelukkig.

Wil je het stadhuis bezoeken?

Dit kan met een gids. **Bezoeken met rolstoel?** Dat kan, als hij van standaardformaat is. Een bezoek aan het stadhuis reserveren kan bij [visitmechelen.be](https://www.visitmechelen.be).

MARGARETA EN GOLDEN BOY

We verlaten de Rik Wouterstuin via de Rik Woutersstraat en gaan onmiddellijk rechtdoor naar de Leegheid. We wandelen tot aan de Korte Maagdenstraat. Dit is het paleis van Margareta van Oostenrijk. De vrouw van wie het standbeeld op de Schoenmarkt staat, woonde in dit paleis. Ze was een weduwe zonder kinderen, maar voedde hier wel de kinderen van haar broer op. Die hielden veel van haar en noemden haar ‘bonne tante’. Het paleis is nu het gerechtsgebouw van Mechelen.

? Welke verhalen heb jij van een tante?

Via de Korte Maagdenstraat gaan we naar de Keizerstraat. We gaan naar rechts en zien aan de overkant van de straat een gouden standbeeld. Dit is de ‘Golden Boy’. Het is een standbeeld van de jonge keizer Karel op zijn schommelpaard. Karel is samen met zijn drie zussen opgevoed door hun tante Margareta van Oostenrijk.

? Heb je vroeger ook een schommelpaard gekregen? Bij welke gebeurtenis?

Langs de Befferstraat – **hier kunnen we zitten** – gaan we terug naar de Grote Markt. Luister op het bankje naar het volgende gedicht van een Mechels meisje:

*“Mijn hert heeft altijd verlangen
Naar U de allerliefste mijn,
Uw liefde heeft mij ontfanghen
U eighen will ick zijn.
Vooral de werelt ghemeene
So wie dat hoort oft ziet
Hebdy mijn hert alleene
Daerom lief en begheeft mij niet.”*

? Mooi hé? Wat roept dit bij je op?

Terug op de Grote Markt kun je een biertje van Brouwerij-Stokerij Het Anker proeven in een van de talrijke cafés.

We hopen dat je een fijne tijd hebt gehad tijdens je wandeling in Mechelen.

DEMENTIEVRIENDELIJKE WANDELING IN TIVOLI

Wandel je graag in de natuur?
Ontdek de dementievriendelijke
wandeling in het domein Tivoli.

Kijk op [mechelen.be/
dementiewandeling-tivoli](https://mechelen.be/dementiewandeling-tivoli)
voor meer informatie.

'T MONUMENT

Heb je na de wandeling nog vragen rond dementie?

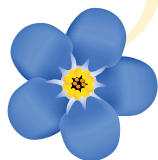
Neem contact op met 't moNument:

Wijk- en lokaal dienstencentrum De Schijf

Lijsterstraat 2, 2800 Mechelen

dementie@mechelen.be • 0477 99 96 37

www.mechelen.be/tmonument

- Geeft kansen aan de persoon met dementie, de mantelzorger en de professional om elkaar te ontmoeten.
- Toont personen met dementie en hun mantelzorgers de weg naar initiatieven voor dementievriendelijke ondersteuning en ontspanning.
- Wijst zowel personen met dementie als mantelzorgers de weg naar informatie, lotgenoten en gesprekken.
- Administratieve ontzorging voor mantelzorgers door een maatschappelijk werker tijdens de vrije inloophmomenten.
- Is een demonstratie huis voor ondersteunende technologie in de thuiszorg.
- Laat personen met dementie en mantelzorger(s) langer deelnemen aan activiteiten en het lokale maatschappelijk leven in Mechelen.
- Steunt op een groep lokale partners, 'Stuurgroep dementievriendelijk Mechelen', die zich inzet voor een meer genuanceerde beeldvorming rond dementie.

**Deze brochure kwam tot stand met de steun van de
Ronde Tafel, Mechelse stadsgidsen en de volgende partners:**

'T MONUMENT
MECHELEN

Orion PGN
expertisecentrum
dementie

THEMAWANDELINGEN IN MECHELEN

Wil je meer van Mechelen ontdekken?

Trek eropuit met een van onze themawandelingen:

- 1 Bekijk de kleurrijke graffiti kunstwerken doorheen de stad met Mechelen Muurt.
- 2 Ga op culinaire ontdekkingstocht met 'Mond vol Mechelen' en ontdek lekkers uit de Bourgondische tijd.
- 3 Leer alles over de beiaardiers en de Beiaardschool tijdens de Heavy Metal route.

Je vindt al onze wandelingen op visitmechelen.be/wandelen of in de gratis Visit Mechelen app.

We hebben de grootste zorg besteed aan de nauwkeurigheid en de actualiteit van de gepubliceerde gegevens; de uitgever kan echter geen verantwoordelijkheid nemen voor eventuele onnauwkeurigheden of tussentijdse wijzigingen.

©2024 alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Alle teksten en foto's zijn eigendom van de uitgever.

Tekst: Gidsenbond Mechelen en 't moNument inloophuis Dementie Mechelen -
aangevuld en nagelezen door de dementie expert van ECD Orion i.s.m. PGN

Foto's: Visit Mechelen, Stef Keynen, Koen Broos, Joris Casaer

Verantwoordelijke uitgever: Björn Siffer, VVV Mechelen vzw, Vleeshouwersstraat 6,
2800 Mechelen

D/2024/10717/24

Visit Mechelen

Vleeshouwersstraat 6, B-2800 Mechelen

+32 15 29 76 54, visit@mechelen.be

WWW.VISITMECHELEN.BE

VISIT
MECHELEN